

# Nova godina je započela

Vrijeme je da pomognemo djeci kako  
bi postali aktivni digitalni građani



Za roditelje



COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE



# Biti online

## Pristup i uključivanje

*Digitalna tehnologija tijekom cijele godine može zblížiti djecu s obitelji i prijateljima iz udaljenih mjesta. Isto tako može podijeliti ljude dajući prednost onima koji ju imaju i znaju iskoristiti njezine mogućnosti, ali i manje sretnima uskratiti razne prilike.*

- Razlike su ponekad povezane s manjkom sposobnosti.
- Dajte djeci zadatak da prouče na internetu neki oblik smanjene sposobnosti i pokažu vam kako digitalna tehnologija u svakodnevnom životu može pomoći toj djeci. Jesu li ti alati dostupni i može li ih si svatko priuštiti?

## Učenje i kreativnost

*Početak nove godine predstavlja i nove početke, a time i idealno vrijeme da potaknemo djecu na istraživanje novih tema. Digitalna tehnologija može potpomognuti njihovu maštovitost. Istražujte s njima kako bi vam pokazali svoje digitalne vještine.*

- Zadajte članovima obitelji neka naprave online pretragu o tome kako se slavi Nova godina u zemlji po njihovom odabiru.
- Usporedite rezultate. To će poboljšati razgovore uz večeru i podsjetiti ih kako može biti uzbudljivo otkrivati raznolikosti.

## Mediji i informatička pismenost



*Dok su svima na pameti novogodišnje odluke potaknite djecu na razmišljanje o medijima koje koriste i na način kako mediji mogu utjecati na ono što žele i rade.*

- Odaberite zemlju koja zanima vašu djecu i pretražite online način na koji tamo slave Novu godinu.
- Predstavlja li proslava Nove godine način na koji ljudi žive u toj zemlji? Podsjetite ih da prvi dojam ponekad zavarava.

# Online dobrobiti



## Etika i empatija

*Obitelji i prijatelji se često nalaze na kraju godine ili početku nove kako bi izmijenili darove. Raspravite s djecom na koji način još mogu iskazati dobrotu i zahvalnost nekome, a da ne uključuje darivanje.*

-  Pitajte djecu kako bi se osjećali da su na mjestu onih koji zbog nedostatka novca ili kulturnih običaja ne dobivaju darove.
-  Pitajte ih bi li se odrekli jednog od svojih poklona/igračaka i ponudili ih drugima?


## Zdravlje i dobrobit

*Svaki put kada djeca nisu u školi provode više vremena online nego inače. Podsjetite ih da je fizička aktivnost vrlo bitna. To uključuje naše držanje i odmak od ekrana barem jedan sat prije spavanja.*

-  Donesite informirane odluke o online igrama koje vaša djeca igraju.
-  Posjetite [PEGI](#), Paneuropski sustav klasifikacije igara i pretražite ime igre koju vaše dijete igra. Za svaku igru pokazat će se preporučljiva minimalna dob/dobna ocjena i kratki sadržaj koji predstavlja nivo neprikladnog sadržaja igre.

## e-prisutnost i komunikacija



*Diljem svijeta se na početku godine izmjenjuje mnoštvo online poruka i želja. To je idealno vrijeme za naglasiti djeci kako njihove poruke koje šalju i ono što rade online i offline pridonosi načinu na koji ih drugi zamjećuju.*

-  Pokažite djeci kako na različite načine mogu koristiti tehnologiju za komunikaciju na učinkovit, prikladan način koji iskazuje poštovanje s različitom publikom, ovisno s kim se dopisuju: s obitelji, prijateljima, učenicima iz razreda, učiteljima...

# Online prava


## Aktivno sudjelovanje

*Novogodišnje odluke se obično donose kako bi si poboljšali godinu koja nam dolazi. Aktivno sudjelovanje je jedan od načina na koji to možemo ostvariti. Djecu često treba podsjetiti da zajedničkim radom koji uključuje određeni zajedničkim cilj pridonose stvaranju boljeg mjesta za život.*

-  Odaberite neku globalno važnu temu poput klimatskih promjena i porazgovarajte unutar obitelji kako ta promjena može utjecati na sve vas.
-  Pitajte djecu da pronađu neku aktivnost (online ili offline) koju bi mogli provesti kao obitelj i time ujedno poboljšali život na Zemlji.



## Prava i odgovornosti

*Kako bi dobro započeli novu godinu potaknite djecu da istraže koliko njihova omiljena online platforma nudi zaštitu i poštiva li njihova osnovna prava.*

-  Proučite s djecom platforme koje koriste. Jesu li dovoljno zaštićeni od pretraživanja štetnog sadržaja, primitka štetnih komentara ili dobivanja zahtjeva od nepoznatih osoba?

## Privatnost i sigurnost


*Djeca često pri kraju godine dobivaju nove video igre, aplikacije, pretplate za online platforme ili igračke koje su povezane na Internet. To je odlična prilika za raspravu o privatnosti i načinima kako ona može biti narušena dok ih koriste.*

-  Provjerite s djecom politiku o podacima koju posjeduje njihova omiljena aplikacija ili platforma za igru. Jesu li privatnost i osobni podaci dovoljno zaštićeni?
-  Budite svjesni da mnoge igračke koje su internetski povezane često prikupljaju osobne podatke i često bez mogućnosti mijenjanja postavki privatnosti ili bez informacija gdje su ti podaci pohranjeni.

# Online prava

## **Svijest potrošača**

*Tijekom Nove godine običavamo trošiti više nego inače, a tijekom Covid – 19 pandemije većina te potrošnje odvijala se online. Iskoristite tu situaciju i razgovarajte s djecom kako pretjerana potrošnja može naštetiti okolišu i na što moraju pripaziti dok biraju proizvode online.*

 Podsjetite djecu na stvarnu važnost novca: uzmite na primjer cijenu nečega s čime su upoznati (cijena autobusne karte, sladoleda) i neka probaju procijeniti koliko takvih artikala je potrebno da bi se kupio jedan mobilni uređaj ili tablet ili koliko bi bilo potrebno da se plati račun za Internet svaki mjesec.

*Vrijeme je da pomognemo djeci kako bi postali aktivni digitalni građani*

### **Druge publikacije Vijeća Europe na temu Obrazovanja o Digitalnom Građanstvu**

- ▶ Educating for a video game culture – A map for teachers and parents (2021)
- ▶ Easy steps to help your children become a Digital Citizen (2020)
- ▶ Keeping young citizens busy at home during the Corona crisis (2020)
- ▶ Parenting in the digital age – positive parenting strategies for different scenarios (2020)
- ▶ Digital Citizenship Education Handbook (2019)
- ▶ Bullying: perspectives, practice and insights (2017)
- ▶ Internet Literacy Handbook (2017)

**Ostale informacije dostupne su na:**  
[www.coe.int/education](http://www.coe.int/education)

**Autori:**  
**Janice Richardson**  
**Veronica Samara**

**Prevela:**  
**Dunja Mijović**



PREMS 012122

**HRV**

**[www.coe.int](http://www.coe.int)**

Vijeće Europe vodeća je organizacija za zaštitu ljudskih prava na našem kontinentu. Broji 47 država članica, uključujući sve članice Europske unije. Sve države članice Vijeća Europe potpisale su Europsku konvenciju o ljudskim pravima, međunarodni ugovor kojemu je cilj zaštita ljudskih prava, demokracije te vladavine prava. Europski sud za ljudska prava nadgleda provedbu Konvencije u državama članicama.

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE